

Hat ustası Emin Barın Hoca

TÜLİN AYTA

Kısa süre önce THY, RAM ve Sheraton Bağdat kuruluşlarınca Bağdat'ta ortaklaşa düzenlenen Türk Haftası'nda çeşitli gösteriler ve tanıtma programları yer aldı. Gösteriler arasında en etkin olanlardan biri de Kültür ve Turizm Bakanlığı özel davetiyle katılan Prof. Emin Barın'ın hat sergisi oldu. 15-18 şubat tarihleri arasında Bağdat Reşit Otel'i'nde açılan sergi 18-28 şubat tarihleri arasında Sheraton otelinde tekrarlandı. Sergide yer alan eserler, yeminli saray hattatları tarafından ferman yazımında kullanılan, Türkler tarafından icat edilmiş "Divani" ile çağdaş grafik anlatımlara uygun "Kufi" tarzlarında yazılmış, çoğunluğu besmele ve ayetlerden oluşan özgün yorumlarıdır.

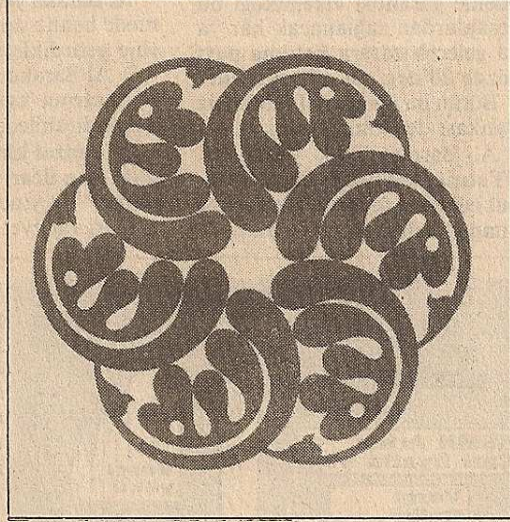
Söylendiğine göre, Arap dünyasında çok beğenilen Bağdatlı ünlü hattat Haşim-ül Bağdadî büyük Türk hattatı Hamit'ten dersler almıştı. Osmanlı hat ustaları Arap yazısını kendilerine özgü bir üslup ile yazdıklarından Haşim, Hamit'ten aldığı Osmanlı tarzı yazı üslubunu kendi öğrencilerine de öğretti. Böylelikle, Arap dünyası içinde yalnız Irak'ta Osmanlı tarzı hat sanatının yaygınlaştığı görülmektedir.

Eşsiz yorum ve uygulamalar

Osmanlı ve Arap tarzı yazıların üslup ve karakterleri üzerine derin incelemelerde bulunmuş Prof. Emin Barın'ın eşsiz güzellikteki yorum ve uygulamalarının son olarak Bağdat Türk Haftası'nda kazandığı başarının sırrı şüphesiz bu özelliğinden kaynaklanmaktadır. Kültür Bakanlığı Şükran Madalyası sahibi (1983), Pakistan İslamabad Camii'nde 18 metrelik renkli taş kakma yazıtın yaratıcısı, eserleri halen Galeri Lebriz'de sergilenen Emin Hoca başarılarının kaynağını şöyle açıklamakta: "Bugüne dek eski yazı yazarlar hep Doğulu gözle ve kafayla yazmışlardır. Oysa ben, Batılı yazı tarzlarını inceleyerek Arap yazısını evrensel ve çağdaş bir bakışla yorumladım. Yetiştirdiğim çocukluk ortamı ve eğitimim sonucu Sülüs, Nesih, Divani, Tâlik, Kufî vb. gibi klasik üslupları çok iyi öğrendiğim için Doğulu İslam dünyasının geleneksel Arap yazı kurallarını bozmadan bu kuralları çağdaş sanatın görsel estetik kurallarıyla uyum içinde kullanarak yorumlamayı başardım. Bu nedenle, benim yazılarım okunabilir olma özelliğini yitirmeksizin çağdaş grafik anlatımlarıyla yeni biçimler, yeni dünyalar yaratmaktadır."

Kâmil Akdik ve Necmettin Okyay

Müderri Mehmet Emin Efendi'nin torunu, hattat, müzehhip ve cilt ustası Hafız Mehmet Tefvik Efendi'nin oğlu Bolulu Emin Hoca (1913), İstanbul Erkek Öğretmen Okulu ile Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdikten sonra, Güzel Sanatlar Akademisi'nde Reis-ül Hattatın Kâmil Akdik-

ALTILI — Reis-ül Hattatın Kamil Akdik'ten hat sanatı, ünlü hattat Necmettin Okyay'dan klasik Türk ciltleri üzerine ders alarak yetişen Prof. Emin Barın'ın "Allah" yazısı (altılı).

ten hat sanatı, ünlü hattat Necmettin Okyay'dan da klasik Türk ciltleri üzerine dersler almıştı. 1936'da Milli Eğitim Bakanlığı Neşriyat Müdürlüğü Avrupa İhtisas Sınavını kazandı ve Almanya'ya giderek Prof. Dorfner'in Weimar Sanat Ciltçiliği Okulu ile Leipzig Kitapçılık ve Matbaacılık Akademisi'nde yazı ve ciltçilik üzerine eğitim gördü. II. Dünya Savaşı'nın başlamasıyla ülkesine döndü ve askerlik göreviyle orduya katıldı (1939). 1941'de Leipzig'e geri döndü, 1943'te ihtisasını tamamlayana kadar Alman hükümetinin özel cilt siparişlerini yaptı. Ülkesine döndüğünde Milli Eğitim Basımevi Teknik Büro Şefliği'ne atandı. Bu arada, dönemin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel tarafından açılışı yapılan ilk yazı ve cilt sergisinin kazandığı başarı üzerine Güzel Sanatlar Akademisi Süsleme Bölümü'nde hocalığa getirildi. Daha sonraları, eğitim çalışmalarının yanı sıra, madeni para yazıları, Fetih Divânı, İstanbul için Fetih Kitabeleri, Anıt kabir Kuşak ve Kitabe yazıları, yine Anıt kabir altın imza defteri ve parşömen deri üzerinde Nakil Zaptı'nı yazdı. 1958'de Brüksel'de düzenlenen uluslararası sergide Fetih Divânı ile Birincilik Ödülü aldı. 1968'de Lizbon'da taşkından zarar gören Gülbenkian Müzesi Türk-İslam Yazma Eserlerinin onarımı ile görevlendirildi. Alman Kitap Sanatkârları Derneği Onur üyesi Prof. Emin Barın eserleriyle pek çok uluslararası sergi, festival, kongre ve toplu gösterilere katıldı, ödüller aldı, başarılar kazandı. Kamış kalemi bir virtüöz ustahıyla kullanan değerli hoca-mız Emin Barın'ın bir ömür boyu süren uğraş ve eğitiminin ürünleri Doğuda olduğu kadar Batıda da aynı beğeni ve takdirle izleniyor